

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА ПО БАШКИРСКОМУ ЯЗЫКУ ДЛЯ 8 КЛАССА

Аңлатма языу.

Эшпрограммаһы 70 сәғәткә бүленгән (азнаға 2 сәғәт).

Дәрәслек: М.Ғ. Усманова, З.М. Ғәбитова. Башкорттеле: Укытыру стелендә алып барылған мәктәптәрҙең 8-секлаһы укыусылары өсөндәрәслек. – Өфө: Китап, 2010.

Программа кимәле : базис

Укытыу сының тел буйы сауқыу- укытыу методик комплекты:

Башкорттеле нән программа. (Укытыу урыҫ телендә алып барылған мәктәптәрҙең I – XI кластары өсөн). Төзөүселәре: Усманова М.Ғ., Ғәбитова З.М. – Ижевск: «Книгоград», 2008. Ғәбитова З.М. Укытыу стелендә алып барылған мәктәптәрҙең 7-8-секластары өсөн «Башкорттеле» дәрәслегенә методик күрһәтмәләр. – Өфө: Китап, 2006. – 152 бит. Усманова М.Ғ., Ғәбитова З.М. Башкорттеле нән диктанттар һәм изложениеләр йыйынтығы: 5-11 классы укыусылары өсөн кулланма. – Өфө: Китап, 2002. – 166 бит.

Укыусылар өсөн тел буйы сауқыу- укытыу методик комплекты: Толombaев Х.А., Дәүләтшина М.С. Башкорттеле: Укытыу стелендә алып барылған мәктәптәрҙең 8-секлаһы укыусылары өсөндәрәслек. – Өфө: Китап, 2006.

Программа үзән сәлектәрәнәң характеристикаһы: Эшпрограммаһы Башкортостан Республикаһы Мәғариф министрлығы тарафынан раҫланған «Башкорттеле нән программа» (Укытыу стелендә алып барылған мәктәптәрҙең I – IX кластары өсөн) нигезендә төзөлдө. Төзөүселәре Толombaев Х.А., Дәүләтшина М.С., Ғәбитова З.М., Усманова М.Ғ. – Ижевск: «Книгоград», 2008.

Башкортостан Мәғариф Министрлығы тарафынан тәкдим ителгән программа «20-се урта дөйөм белем биреү мәктәбе» муниципаль бюджет дөйөм белем биреү учреждениеһының «Укыу планы» на ярашлы рәүештә тормошка ашырыла.

Была эшпрограммаһында федераль һәм республика закондары талаптары тормошка ашырыла:

«Рәсәй Федерацияһы халыҡтары тел дәрәтураһында» законы,
Рәсәй Федерацияһының «Мәғариф тураһында» Законы,
«Башкортостан Республикаһы халыҡтары тел дәрәтураһында» законы,
Башкортостан Республикаһының «Мәғариф тураһында» Законы.

Программа йөкмәткеһе 3 йүнәлештән тора:

- тел мәрәшмәкәрлеген формалаштырыу;
- телдең системаһын (фонетика, орфография, орфоэпия, грамматика, пунктуация) өйрәнәү;
- бәйләнешле текст менән эшләргә өйрәтәүҙе күҙеңдә тотот. Шулай уҡ унда милли тәрбиә тураһында мәсьәлә күтәрелә.

Программаһының йөкмәткеһенә төҙөлөшө.

Рус һәм башка мәктәптәп тәтелдә белмәгән балаларға башкорттеле нөйрәтәүҙең байта күҙән сәлектәре бар. Уларҙың мөһим дәрәһәненә һәм китебәз:

1. Балаларҙы һөйләшәргә өйрәтәүҙе күҙеңдә тотот.
2. Был дәрәһәтәз балаларҙы башкортса һөйләшәргә, уқырға, элементар яҙырга өйрәтәү бергә алып барыла. Тел менән эзәби материалдары бергә кушып өйрәнәлә (интеграция).

3. Башкорттелемотлакпрактикрәүештәһәйрәнелә. Лингвистикһәмәзәбикүренештәр,
укыуматериалынигезендә, практикулланыумаксатынансығыпөйрәнелә
(коммуникативһәйүнәләш).

Башкорттелепрограммаһынүзләштерәүзенметапредметһөзөмтәләребулып:

1. телмәрәшмәкәрлегенеңбөтәтөрзәрәнүзләштерәү:

аудированиеһәмукуы:

- телдәнһәмязмахәбәриткәнмәғлүмәттеадекваткабулитеү;
- төрлөсәукуыкүнекмәләренбулдырыу, төрлөстилдәге, жанрзағытекстыүзләштерәү;
- төрлөсығанактарзанмәғлүмәттеһайлапалыуһәләтлеге;
төрлөтиптағыһүзлектәрменәниркенкулланыу, белешмәөсөнәзәбиәт,
шулайукелектронкулланмаларзанһайлапалыукунекмәләренбулдырыу;
- һайлапалыуалымдарыменәнәшитәбелеүһәмтәғәйентемағамаатериалдысистемағакилтәрәү;
укыуһәаудированиеһөзөмтәһендәалынғанмәғлүмәттеүзаллыәзләйалыукунекмәләренәйә
булыу;мәғлүмәттекайтанәнәшләйалыу, еткерәбелеү.
- стилистикүзенсәлектәрзеиәпкәалып,
йөкмәткенәнһәмкулланылғантелсараларынансығып, фекерзесағыштыраалыу.

һөйләүһәмязуы:

- алдағыукуыәшмәкәрлегенеңмаксатынбилдәләүһәләтлеге, хәрәкәттенәзмә-әзлеге,
өлгәшелгәнһөзөмтәләребаһалауһәмуларзытелдәнһәмязмаформалаадекватаныкитепәйте
Ү;
 - тыңланғанһәукулғантекстытәкдимителгәнкимәлдәһөйләйалыу;
 - төрлөстилдәһәмжанрза,
адресланыуғакарапһәмаралашыуситуацияһынакараптелдәнһәмязмаатексттөзөйалыу;
 - телдәнһәмязмаформалаүзфекерендеиркенеткерәбелеү, текстылогикяктанәзмә-
әзлекләтөзөүталаптарынаһаклау;
 - төрлөтөрзәгеһәмонологтыһәмдиалогүзләштерәү;
 - телмәрәтикетнормаларынаһаклапаралашаалыу, телмәраралашыупроцесындаым-ишара,
миканыурынлыкулланыу;
 - укыупроцесындаһәмкөндәлекаралашыузаүзтелмәрәндеконтролдәтөтөү;
 - үзтиңдәштәрәнаудиторияһындазурбулмағандоклад, рефератменәнсығышыау;
1. алынғанбелемдәһәмкүнекмәләрзекөндәлектормоштакулланабелеү,
телкүренештәрәнәнализлаубуйынсаалғанбелемһәмкүнекмәләрзепредмет-аракулланыу;
2. аралашыупроцесындатирә-
яктағыкешеләрменәнкоммуникативмаксатлыбәйләнәштәһиндәйзәрәштөрөнбергәәшләү,
бәхәстәкүтәрәлгәнкөнүзәктемаларзафекералышыузакатнашыу;
шәхәстәрменәнмәзәһиаралашыубарышындағытөрлөситуацияларзәтелмәрәтикетыныңмил
ли-мәзәһинормаларынузләштерәү.

Предметһөзөмтәләре:

1. телдәһәпфункцияларытураһында, башкорттеленәң, башкортхалкыныңмиллителе,
БашкортостанРеспубликаһыныңдәүләттәлебулыуытураһында, телһәмхалыкмәзәһиәтенәң

- бәйләнештәретураһында,
телдеңкешәһәмғиәттормошондағыролетураһындакарашбулдырыу;
2. гуманитарфәндәрсистемаһындателдеңурынынһәммәғарифтатулыһынсауныңроленәңлау;
 3. туғантелтураһындатөпфәннинигеззеүзләштерәү;
уныңкимәлһәмберәмектәрбәйләнешенәңлау;
 4. телғилеменәтөпәңлатмалары:лингвистикаһәмуныңтөпбүлектәре; телһәмтелмәр,
телмәраралашуы, һөйләүһәмязмәтелмәр, монолог, диалогһәмуларзыңтөрзәре;
аралашуыситуациялары, фәнни, публицистик, рәсми-әшлеклестилдәр,
матурәзәбиәттәле;функциональ-мәғәнәүителмәртөрзәре; телдеңтөпберәмектәре,
уларзыңбилдәләреһәмтелмәрзәкулланыуүзәнсәлектәренүзләштерәү.
 5. Башкорттеленәңлексикаһыһәмфразеологияһыныңтөпстилистикресурстарын,
башкортзәбителенәтөпнормаларын, һөйләүәтикетнормаларынүзләштерәү;
 6. Телдеңтөпберәмектәрен, грамматиккатегорияларынанализлауһәмтануы,
телберәмектәренаралашушарттарындаярашлыкулланыу;
 7. Һүзгәтөрләәнализтөрзәрен, һөйләмһәмһүзбәйләнешкәсинтаксиканализ,
төпбилдәһәмструктуракүзлегәнәнсығып, күпәспектлыәнализяһау;
 8. Телһүрәтләүсараларыһәмуларзыукуысыләтелмәрендәкулланыу;

9. Телдеңәстетикфункцияһынтануы, матурәзәбиәттәктәрынанализлағанда:
башкорттеленәнормалары (фонетик, лексик, грамматик) тураһындабелешмә;
(курсйөкмәткәһәкимәлендә).

А. Коммуникативсферала (башкорттеленәралашуысараһыбуларакөйрәнәүзә)

Телмәрәшмәкәргәленәтүбәндәгәтөрзәрендәтелмәркомпетенцияһы:

һөйләүтелмәрәндә:

- аралашуызыңтипикситуацияларындаәтикетдиалогалыпбаруы;

- укуысыныңүзә, ғаиләһә, дуһытураһындаһөйләүә; предмет, картинаныһүрәтләүә;
персонаждыкыскасакылыкһырлауы;

Телкомпетенцияһы (телсараларынүзләштерәү).

башкорттеленәңөндәрендөрәсәйтәүһәмәйырыу; һүззәргәһәмфразаларғадөрәсбәсымкуйыу;
төрләһөйләмтөрзәренинтонацияменәнукыу;

башланғысмәктәпкурсындаөйрәнелгәнукыуһәморфографиккағизәләрзәкулланыу;тыңлапаңлау
а:

укуысыныңукуытыһәмклаштарыныңтелмәрентыңлапаңлауы;

аудиоязмаларзағытәктәрызыңйөкмәткәһәненәңлауы;

укуыза:

өйрәнелгәнтелмәтериалынатаяныптөзөлгәнзурбулмағантәктәрызыкыскырыпукыу;

өйрәнелгәнтелмәтериалыменәнберрәттәняныңһүззәрзәләүзәсенәлғантәктәрызыәстәнукыуһәмула
рызыңтөпйөкмәткәһәненәңлау, тәктәнкәрәклеинформациянытабыу;

язмәтелмәрзә:

язуытехникаһынаәйәбулыу;

үрнәкбуыһынсабайрамменәнкотлауһәмшәхсихатязуы.

башланғысмәктәпкурсындаөйрәнелгәнлексикберәмектәрзә (һүззәр, һүзбәйләнештәр,
баһалаулексикаһы, телмәрклишелары) һәмграмматиккүренештәрзәтануыһәмтелмәрзәкулланыу.

Социомәзәникомпетенция.

географикатамаларзы, билдәләбалаларәсәрзәренәңперсонаждарын,

популярәкиәттәрзәңсюжеттарын, балаларфольклорыныңзурбулмағанәсәрзәрен (шығырзар,
йырзар) бәләү;

Б. Таныпбелеу сфераһы:

башкорт һәм русларҙарҙың күрәнештәрҙең сағыштыра белеу; өлгө буйынса күнегеү зәрәшлэй белеу; кағизәлә, таблицаларҙы куллана белеу; үз-үҙеңдә баһалай белеу;

В. Дөйөм киммәттәрҙең үнәлеш сфераһында:

башкорт телен фекер, хис-тойғо, эмоцияларҙы белдерерә һәм буларак кабул итерә; балалар фольклоры яҙамында башкорт халкының рухи киммәттәрҙең үзләштерерә.

Г. Эстетик сферала: башкорт телендә

хис-тойғо һәм эмоцияларҙы белдерерә һәм сараларҙы үзләштерерә;

балалар эҙбиәт үрнәктәрҙең менән танышкан даматурлыҡты танырға өйрөнөү.

Д. Хезмәт сфераһында: укыу процесында билдәләнгән планға ярашлы эшләй белеу.

9. телмәрҙең эстетик кимәлен баһалау.

Башкорт телен өйрөнөүҙең **шәхси һәм зөмтәләренә** түбәндәгеләрҙең:

донъяны күп теллелә һәм мәҙәниәтлелә һәм ғиәт буларак кабул итерә; үҙеңдә илдәң гражданы итеп тойоу;

телдә (шулайса тәп башкорт телен) төп аралашыу саралары буларак кабул итерә;

башкорт тел саралары яҙамында (балалар фольклоры, балалар эҙбиәтенең кайһы бер үрнәктәрә)

укыуының башкорт халкының тормошонән танышыуы.

Метапредмет һәм зөмтәләре:

укыуының коммуникатив һәм ләттерен үстерерә;

элементар коммуникатив мәсьәләне сәуәсәнадекват тел һәм телмәр сараларының айлау һәм ләттерен үстерерә; танып белеү һәм эмоциональ сфералары үстерерә;

башкорт телен өйрөнөүгә мотивация булдыру; укыту-

методик комплекстың төрлө компоненттары (дәреслек, аудиодиск һ.б.) менән эшләргә өйрөтөү.

Укыту предметының төп өкмәткәһе.

Мәктәпкә барары.

Была тема буйынса 5-6 класта үтелгәндәрҙе кабатлау, һүҙлек байлығын арттыру. Тема буйынса эҙмә-эҙлеклә һәм өйләмдәр төзөтөү, кыскағына хикәйә төзөргә өйрөтөү. Тексттә төндә эшләү, план төзөү, план буйынса һәм өйләү. Мәктәп, класstorош һ.б. хаһында әңгәмәлә роһоштороу. Беләм, китап тураһында мәкәлдәр койоу. 5-6 класта үтелгәндәрҙе иҫкә төшөрөү. һәм өйләмдә һүҙ әртәр тибә. Өндәрҙе дәрәһәйтерә.

Көзгө эштерә һәм көзгө күрәнештерә.

Көзгө үзгәрештерә эбергәләп күзәтерә,

кешеләрҙең көзгө хезмәтен күзәтерә.

Темаға кағылышлы текстар укыу. Муллыҡ, хезмәт тураһында мәкәл, әйтәмдәр менән танышыу. Һынамыштар укыу. Синтаксис. Максаты буйынса һәм өйләмдәр зәрә. Логик басым.

Исем менән кылымды кабатлау.

Өфө - Башкортостандың башкалаһы.

Өфө - башкортостандың башкалаһы. Өфөкалаһы, уның үткәһе, бөгөн һәм һәт тураһында әңгәмә үткәрерә. Уның иҫтәлекле урындары тураһында һәм өйләштерә, һүрәттәр карау. һәм өйләм телмәр өнүстерерә.

Рефераттар яҙыу һәм уның классалдында кыскаса һәм өйләтерә күек эштерә кулланырға мөмкин.

Башкорт кылымдарының төзөлөшө. Барлыҡ төшөнсәһе һәм уның бирелешә.

Хезмәт төбө - хөрмәт.

Кешә тормошонда хезмәт төрлө,

тигән темаға әңгәмә короу.

Данлыҡлы хезмәт ветерандары менән оҫрашыу ойштороу.

Укыуыларға индәһи һәм нәроҡшауы тураһында һәм өйләтерә,

яңы мәғлүмәттәр бирерә.

Һөнәрзәртураһындашиғырзар, хикәйәләрукыу. Хезмәт , һөнәрзәртураһындамәкәлдәрәйрәнеү. Ябайһөйләм. Һөйләмденбашкисәктәре. Эйәменәнхәбәрзеңярашыуы. Юклык, булмағанлыктөшөнсәләре.

Кышдауамитә.

Кышмизгелетураһындабелгәндәрзесистемалаштырыу, һүзлекбайлығынарттырыукеүекәштәрентеклеалыпбарыла. Кыштураһындатекстар, шиғырзар, мәкәлдәр, һынамыштарукыуяңыйылғабағышланғанйырзар, мәкәлһәмәйтәмдәр. Яңыйылменәнкотлауоткрыткаһызырғаәйрәнеү.

Укытыусыһайлағантекстбуйынсаизложениеязыу. Үтелгәндәрзекабатлау.

Эйәменәнхәбәрараһындаһызык.

СалауатЮлаев-халкыбыззыңмиллибатыры.

С.Юлаевтыңбиографияһы, ижадыменәнтананышыу. Уныңшиғырзарынятлау, шиғырзарыныңһақлануытарихытураһындаәңгәмәәйоштороу. С.Юлаевтыңтормошо, батырлығы, ижадытураһындаукыусыларзантөрләижадиәштәрәшләтәү. (һүрәттәртөшөрәү, иншазыу, стенгәзитсығарыу)һ.б. Һөйләмденәйәрсәнкисәктәрәтураһындатөшөнсә. Аныклаусы.

Йәмлеяз, һағындыкһине!

Язмизгелетураһындабелемдәрзесистемалаштырыу. Язғыбайрамдар- 1

МайһәмЕңеүбайрамытураһындаһөйләшеү. Язғытәбиғәткүренештәре, коштарзыкаршылау, баксаәштәрәтураһындаәңгәмәләрүткәреү. Тултырыусы.

Безйондоззарбулыпкайтырбыз .

БашкортхалкыныңБөйөкВатанһуғышындағыкаһарманлығы. Ветерандарға, батырзарғакараһаитирам, ғорурланыутойғоһотәрбиәләү. Данлыклыкешеләрменәнкисәләр, осрашыузаройоштороу. Хәл. Һүзлекменәнәшкүнекмәләреүткәреү.

АйУралым, Уралым...

Башкортостан, уныңүткәне, бөгөнгөһөһакындаәңгәмәүткәреү.

Республикабыззыңкүренеклеурындарыменәнтананыштырыу. Йәйгәтәбиғәттекүзәтәү,

ололарзыңһәмбалаларзыңйәйгәштәрәтураһындадиологһәммонологтартезәү.8-

секластаүтелгәндәрзекабатлау.

Укыусыларзыңбелемкимәленәталаптар

1. “Мәктәп”темаһыбуйынсаһүзлекбайлығынарттырыу. Темабуйынсаэзмә-эзлеклеһөйләмдәртөзөтәү, кыскағынахикәйәтөзәү. Текстөстөндәәшләү,плантөзәү, планбуйынсаһөйләү. Мәктәп, классторошо, укыуәсбаптары,китапһана, беззеңкласстураһындаәңгәмәләрәйоштороу. Белем, китапһ.б.мәкәлдәркойоу.
2. Тәкдимителгәнситуациябуйынсаһораузарбирәбелеү, укытыусының (йәкибашкаларзың) һораузарынаһуапбирәбелеү; һуаптарзыдөрөсинтонацияменәнәсык, аңлайышлыитәпәйтәү, һөйләү, бирелгәнһораузарғаатулыитәпәһуапбирәү, күренеклеязыусыларзыңбиографияһы , ижадыөстөндәентеклеәшәлыпбарыу.
3. Ишеткәнде, күргәнде 4-6 һөйләмменәнбәйләнешлеитәпһөйләү.
4. Кысқырып, шыма, ролләп, сәхнәләштерепһәмтасуриукыу.
5. Һүзлекһүзәрәненбелеүһәмуларзытелмәрзәдөрөскулланыу.
6. Дәрестәәйрәнелгәнграмматикматериалдыпрактиккулланабелеү.

7. 80- 85 һүзкүләмендәдиктантызы; 55-60 һүзизложениеһәм 65-70 һүзиншаязабелеү; котлаухаты (открытка) язабелеү.
8. Башкортостан, уныңүткәне, бөгөнгөһөһакындаәңгәмәүткәреү. Республикабыззыңкүренеклеурындарыменәнтаныштырыу. Йәйгетәбиғәттекүзәтеү, ололарзыңһәмбалаларзыңйәйгештәретураһындадиологһәммонологтартөзөү.8-секластаүтелгәндәрзекабатлау.
9. Программалакүрһәтелгәншиғырзарзыяттанбелеү; 3-4 башкорттырынбашкарабелеү, мәктәптеңүзешмәкәрсараларындакатнашыу, сәхнәләсығышыһау. Бөтәбыләштәртураһындабәйләнешлөһөйләйбелеү. Данлыклыкешеләрменәнкисәләр, осырашыузаройоштороууларғакараһаихтирам, ғорурланыутойғоһоуятыу, кешелеклелектәрбиәләү.

Укыу-укытыу программаһындапланлаштырылғанһөзөмтәләрзеүзләштерелеүенбаһалау

Кластаһәмөйзәбашкарылаторғанязмәштәрөйрәтеүһәмтикшереүхарактерындабула.

Уларғатүбәндәгеләринә:

- башкорттеленәнтөрлөтиптағыкүнегеүзәр;
- ижадиәштәрбашкарыу(төшөпкәлғанһүзәрзеөстәпязыу, нөктәләрурынынатейешлөхәрәфтәркуйыпязыу);
- тәржемәәштәре (башкорттеленәнрустеленәһәмкиреһенсә);
- дәреслектәрзәгәзәбитекстарғапландартөзөү;
- бирелгәнтөктөстөләштәргәбүләү, исемләү, плантөзөү, планбуйынсайөйләү;
- һораузарғаязмауаптарһәминшалар;
- телһәмзәбиматериалдарбуйынсааналитикһәмдөймләштереүтибындағысхемалар, проекттартөзөү.

1. Башкорттеленәңағымдағы, сирекйәкыйылазағында, шулайукукыуылыбашындаинәүдиктанты, зуртемаларзанһуңйомғаклауконтрольәштәрәүткәрелә. Ағымдағыконтрольәштәрпрограмманыңөйрәнелгәнматериалынүзләштереүзетикшереүмаксы тындаузығарыла.

Уларзыңтөрөһәмүткәреүйышлығыөйрәнеләторғанматериалдыңкатмарлылығынан, укыусыларзыңбелемкимәленәнсығыпбилдәләнә.

Ағымдағыконтрольәштәрөсөнукытыусыйәтотошдәресте, йәуныңберөлөшөнгәнәфайзаланаала.

2. Укыуылыбашындаинәүдиктанты, сирекһәмйылазағындайомғаклауконтрольәштәрәмәктәпәдминистрацияһыменәнберлектәтөз өлгәнграфикбуйынсаүткәрелә.

Контрольәштәрзесиректеңберенсекөнөндәһәмдүшәмбеләүткәреүтәкдимителмәй.

Календарь-тематикпланлаштырыу.

№	Тема	Сәғ. һан ы	8а		8б, в		искәр мә
			план.	үткәр .	план.	үткәр .	
1.	К. Кинйәбулатова. Мәктәпкәбарабыз.	1					
2.	Мәктәптә.	1					
3.	Б.Бикбай. Туғантел.	1					
4.	Р. Ниғмәтуллин. Тырышлык	1					
5.	Б. Рафиков. Илем, Башкортостаным.	1					
6.	Р. Низамов. Көзкүренештәре.	1					
7.	Ф. Ғәбәйзуллина. Көз.	1					
8.	Баксалакөзгөштәр	1					
9.	С. Муллабаев. Көзгәурман.	1					
10.	Беззеңяктакөз.	1					
11.	Н. Изелбаев. Һөнәрлеләрһөйкөмлө.	1					
12.	А. Игебаев. Тәмленәңдәтәмлеһе	1					
13.	Ә. Әхмәт-Хужа. Кояш.	1					
14.	Үтелгәндәрзекабатлау.	1					
15.	Контрольэш.	1					
16.	Хаталарөстөндәэш.	1					
17.	Йомғаклаудәресе.	1					
18.	Й. Солтанов. Өфө-беззеңбашкалабыз.	1					
19.	Н. Дәүли, С. Садикова. Өфөһиәсәнматур?	1					
20.	Каланыңиәстәлеклеурындары	1					
21.	Минтеатрғабарзым.	1					
22.	Д. Әһиәрова. Орджоникидзерайон	1					
23.	“Өфө - минеңбашкалам!	1					
24.	“Өфөһенәнтанышыу”темаһынйомғакла	1					

	у.						
25.	Кластантышукыудәресе. Өфө(белешмә).						
26.	Хезмәттөбө-хөрмәт.	1					
27.	В. Моратова. Башкортгарәрмехезмәтендә.	1					
28.	А. Насиров. Көслөсабак. Һөйләмденбашкисәктәре.	1					
29.	Н. М.Бадридзе. Зарядкағабаҗ!	1					
30.	Геологтаркөнө.	1					
31.	Ә. Атнабаев. Караикмәк. Кабатлау.	1					
32.	Контрольәш.	1					
33.	Йомғаклаудәресе.	1					
34.	М. Шиһан. Ситтелдеөйрәнеүсегәкәңәштәр.	1					
35.	Ә. Атнабаев. Караикмәк.	1					
36.	Кыш. Яңыйыл.	1					
37.	БашкортостанРеспубликаһыныңДәүләт флагы.	1					
38.	“Кыш”темаһыныңйомғаклау.	1					
39.	С. Юлаев- башкортхалкыныңмиллибатыры.	1					
40.	ПалдискизаСалауатмузейы.	1					
41.	А.Кузнецов. “Салауаттанһорауалы”.	1					
42.	Салауатһәйкәле.	1					
43.	“Салауат- миллибатыр”темаһыныңйомғаклау.	1					
44.	“Салауатбашкортхалкыныңмиллибатыр ы”темаһынапроектәше.	1					
45.	Йәмлеязкилде.	1					

46.	8 Март - Әсәйзәрбайрамы	1					
47.	Ә. Таһирова. Бозкитә.	1					
48.	Р. Ниғмәти. Ватан.	1					
49.	Минендусым.	1					
50.	Контрольэш.	1					
51.	Язғыәштәр.	1					
52.	Үтелгәндәрзекабатлау, йомғаклау.	1					
53.	Тәүгекосмонавт.	1					
54.	Һалдатторакиләсәктетотоп	1					
55.	М. Харис. Хат	1					
56.	Үлемһезбатырлык	1					
57.	К. Даян. Шайморатовгенерал.	1					
58.	Тыуғанерембизәктәре	1					
59.	Урмандыһаклайык.	1					
60	В. Исхаков. Талпан.	1					
61	Р.Ниғмәтуллин. Башкортостан.	1					
62	З. Бишева. Йәшәү-хезмәт.	1					
63	Р. Бикбаев. Уралыма	1					
64	Контрольэш.	1					
65	Синифтантышукыу. Башкортилкәйенеңберкото.	1					
66	Йәмлейәйетте.	1					
67	Үтелгәндәрзекабатлау, йомғаклау.	1					
68	Йәшелалтын. Үтелгәндекабатлау,нығытыу.	1					
69	Үтелгәндекабатлау,нығытыу.	1					

Материаль-техник кулланмалар

- телевизор;
- видеомагнитофон
- DVD-проигрыватель
- башкорттеленән электрон дәреслектәр 4,6,7,8 класс
- кассеталар: башкорттеленән-4, башкорттәзәбиәтенән-10.
- видеокассеталар: М.Кәрим, Н.Нәжми, З.Бишева, Р.Гарипов.

Төп һәм өстәлмә әзәбиәт исемлеге

1. Толombaев Х.А., Дәүләтшина М.С. Башкорттеле: Укытыру стелендә алып барылган мәктәптәрҙең 8-секла сы укыусылары өсөндәреслек. – Өфө: Китап, 2010.
2. Ғәбитова З.М. Укытыру стелендә алып барылган мәктәптәрҙең 7-8-секла стары өсөн “Башкорттеле” дәреслегенә методик күрһәтмәләр. – Өфө: Китап, 2009.
3. Усманова М.Г., Ғәбитова З.М. Башкорттеленән диктанттар һәм исләженеләр йыйынтығы: 5-11 класс укытыусылары өсөн кулланма. – Өфө: Китап, 2009.
4. Ураксин З.Ғ. Башкорттеленән фразеологик һүзлегә. – яңы ытылған, 2-се басма. Өфө: Китап, 2006.
5. Ғәбитова З.М. Тел мәрүстәрәүдәрәстәрә. – Өфө: Китап, 2009.
6. Журналдар: «Башкортстан укытыусыһы», «Ақбузат», «Аманат».
7. Мәктәп сәхнәһе өсөн пьесалар. – Өфө: Китап, 2010.
8. Ғайсина Л.А. Әйзәгезин шаязайык... Өфө. 2008.
9. Ғәбитова З.М. Рустеллә мәктәптәрҙә башкорттеленә укытыу. Өфө. – 2010.
10. Якупова Г.М. Үләнлеер – үлмәгән, кейеклеер – бөлмәгән! “Кызыл китап” аманаты. Өфө: Китап, 2009.
11. Ураксин З.Ғ. Башкорттеленән синонимдар һүзлегә. Өфө: Китап, 2000.
12. Әхтәмов М.Х. Омонимдар (азаш һүзәр) һүзлегә. Өфө: Китап, 2006.
13. Әхтәмов М.Х. Башкорттеленән антонимдар һүзлегә. Өфө: Китап, 2009.
14. М.Г. Усманова. Грамматика башкирскогоязыка. Өфө: Китап, 2012.

Укыу-укытыу программаһында планлаштырылған һөзөмтәләрҙе үзләштереләүен баһалау

Класта һәм өйҙә башкарылаторған язма штәрәйрәтәү һәм тикшереләү характерында була.

Уларға түбәндәгеләр инә:

- башкорттеленән төрлө типтағы күнегеләр;
 - ижади штәр башкарыу (төшөп калған һүзәрҙә өстәп языу, нөктәләрурыны нәтәйешләрәфәтәр куйып языу);
 - тәржемә штәрә (башкорттеленән рустеленә һәм кирәһенсә);
 - дәреслектәрҙә әзәбиәткә старға пландәр төзәү;
 - бирелгән тексткә төшәргә бүләү, исемләү, план төзәү, план буйынса йөләү;
 - һорәү зарға язмауаптар һәм иншалар;
 - тел һәм әзәбиәт материалдар буйынса аналитик һәм дөйөмләштереләүтибындағы схемалар, проекттар төзәү.
3. Башкорттеленән ағымдағы, сирек йәккәй йәләҙағында, шулай ук укыу йылы башында инәү диктанты, зуртемаларҙан һуң юмға клау контроль штәрәүткәрелә. Ағымдағы контроль штәр программаның өйрәнелгән материалын үзләштереләүтикшереләүмаксы тындау зарыла. Уларҙың төрө һәм үткәреләүишылығы өйрәнеләторған материалдың катмарлығынан,

укыусыларзыңбелемкимәленәнсығыпбилдәлә.

Ағымдағыконтрольэштәрәсөнукытыусыйәтотошдәресте,
йәуныңберөлөшөнгәнәфайзаланаала.

4. Укыуылыбашындаинәудиктанты,

сирекһәмйылазағындайомғаклауконтрольэштәрәмәктәпадминистрацияһыменәнберлектәтөз
өлгәнграфикбуйынсаүткәрелә.

Контрольэштәрәсиректеңберенсекөнөндәһәмдүшәмбеләүткәреүтәкдимителмәй.